

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
РЕПУБЛИКА СРПСКА
ОКРУЖНИ СУД У ТРЕБИЊУ
Број: 15 0 У 004545 20 У
Требиње, 13.02.2020. године.

Окружни суд у Требињу, у вијећу састављеном од судија Татјане Прцовић, као предсједника вијећа, судија Бојана Стевића и Милосава Пикуле, као чланова вијећа, уз судјеловање записничара Славице Росандић, рјешавајући управни спор по тужби Удружења за борбу против корупције „Transparency International и ВиН“ Бања Лука, Гајева број 2, заступано по Срђану Благовчанину, предсједавајућем Управног одбора (у даљем тексту: тужилац), против МХ „Електропривреда Републике Српске“ Матично предузеће АД Требиње, Степе Степановића број 8, Требиње, кога заступа пуномоћник Огњен Лојевић, адвокат из Требиња (у даљем тексту: тужени), ради „ћутања управе“, у предмету захтјева за приступ информацијама, донио је дана 13.02.2020. године, сљедећу

ПРЕСУДУ

Тужба се уважава, оспорени управни акт, изјашњење туженог од 30.12.2019. године, се поништава и налаже туженом МХ „Електропривреда Републике Српске“ Матично предузеће АД Требиње, да донесе нови управни акт, у року од 30 дана од дана достављања писменог отправка пресуде.

Одбија се захтјев тужиоца за накнаду трошкова управног спора у виду таксе на тужбу и пресуду.

Одбија се захтјев туженог за накнаду трошкова управног спора.

Образложење

Тужилац је са позивом на одредбе Закона о слободи приступа информацијама РС („Службени гласник РС“ број 20/01), доставио захтјев туженом 03.10.2019. године, којим је захтјевао копије докумената које је таксативно навео у свом захтјеву, а ради се о поступку јавних набавки, под називом „набавка канцеларијског и потрошног материјала“, која набавка је објављена на порталу јавних набавки. Тражена су сљедећа документа: Одлука о именовању комисије за јавне набавке, Изјаве о сукобу интереса чланова комисије за јавне набавке, Записник са јавног отварања понуде, Извјештај о оцјени пристиглих понуда, Одлуку о додјели уговора и потписан уговор о предметној набавци.

P-1983/20
24.2.2020.

На наведени захтјев, тужени се није изјаснио у законом предвиђеном року, па је тужилац доставио жалбу због „ћутања управе“, под бр. 02-97Р (663), од 18.12.2019. године, сматрајући да је његов захтјев одбијен.

Поводом изјављене жалбе ради „ћутања управе“, тужени је тужиоцу доставио изјашњење, у коме је тужени истакао да Матично предузеће АД Требиње није лице из одредбе чл. 1. Закона о општем управном поступку („Службени гласник РС“ број 13/02, 87/07, 50/10 и 118/10 – у даљем тексту: ЗОУП), нити лице из одредаба чл. 1. и 4. Закона о управним споровима („Службени гласник РС“ број 109/05 и 63/11 – у даљем тексту: ЗУС). Тужени сматра да жалбу није било могуће изјавити, јер тако нешто није предвиђено актима туженог, нити неким другим прописима, па сматра да је жалба недопуштена и безпредметна, а таква могућност није предвиђена ни одредбама Закона о слободи приступа информацијама.

Тужбом се истиче да је МХ „ЕРС“ АД Матично предузеће јавни орган, односно јавно предузеће, које је основано Одлуком Народне скупштине РС, у коме Влада РС има већински удио акција, који Холдинг чини 11 зависних предузећа и Матично предузеће које прати успјешност пословања свих зависних предузећа. Тужба се позива на одредбе чл. 3. Закона о слободи приступа информација, гдје је дата дефиниција шта се сматра јавним органом, па је тако под ставом 2. тачка њ) члана 3. прописано да се јавним органом сматра правно лице које је у власништву или које контролише јавни орган. Како је Мјешовити холдинг у власништву Републике Српске, то тужилац сматра да информације под контролом јавног органа представљају јавно добро од вриједности и да јавни приступ овим информацијама промовише транспарентност и одговорност тих јавних органа. Како свако лице има право приступа тим информацијама у складу са јавним интересом, то јавни органи имају обавезу да на захтјев објаве тражене информације. Тужилац предлаже да се тужба усвоји и наложи тужиоцу да омогући слободан приступ траженим информацијама и да суд обавезе туженог да сноси трошкове управног спора, који се односе на тужбу и пресуду.

У одговору на тужбу тужени се изјаснио да он не представља лице из одредаба члана 1. и 4. Закона о управним споровима, а нити тужени у оквиру своје дјелатности доноси управне акте, јер нема таква овлаштења и да не постоји било какав управни поступак у овом предмету у којем је учествовао тужени. Предлаже да суд одбаци тужбу у смислу одредаба чл. 22. ЗУС-а. Посебно се истиче да, тужени нема ни овлаштење ни надлежност да доноси било какве управне акте и да би морао имати и другостепени орган који ријешава по жалби, што акти Мјешовитог холдинга такво што не предвиђају, да тужилац није имао право на жалбу, јер акт туженог од 30.12.2019. године, није управни акт и не може се побијати у управном спору.

Тужени уз одговор на тужбу није доставио спис који је захтјеван од стране суда, већ је накнадно доставио поднесак туженог од 06.02.2020. године, уз који је доставио захтјев тужиоца од 03.10.2019. године, којим су затражене информације о поступку јавних набавки, жалбу због ћутања управе од 18.12.2019. године, обавјештење о учињеним радњама и достава примјерка одговора на жалбу од 30.12.2019. године.

Опреза ради тужени се изјаснио да је тужба неоснована и нејасна, а што се тиче поступака јавних набавки истиче да се иста се проводе у складу са одредбама Закона о јавним набавкама БиХ („Службени гласник БиХ“ број 39/14), тако да се поступци јавних набавки објављују на интернет порталу Мјешовитог холдинга „Електропривреда РС“ МП АД Требиње, као и на интернет порталу Агенције за јавне набавке и Канцеларије за жалбе и на тај начин су доступне јавности, укључујући и туженог. Тужени се позвао и на одредбе чл. 7. Закона о слободи приступа информацијама, тј. да тужени има право на заштиту својих пословних интереса, посебно када се ради о информацијама који се односе на друге пословне субјекте, осим када се утврди јавни интерес за објављивање информације или ако то захтјева Агенција за јавне набавке, канцеларија за жалбе или надлежни суд.

Тужени предлаже да се тужба одбије као неоснована, а тужилац обавезе на накнаду трошкова управног спора у износу од 750,00 КМ.

Након разматрања цјелокупног списка предмета, оспореног управног акта, те оцјеном навода тужбе и одговора на тужбу, при томе пазећи по службеној дужности у смислу члана 30. став 2. Закона о управним споровима („Службени гласник Републике Српске“, број: 109/05 и 63/11 - у даљем тексту: ЗУС), овај суд је одлучио као у изреци из сљедећих разлога:

Слобода приступа информацијама чини саставни дио права на слободно изражавање утврђено чл. 10. Европске конвенције о људским правима и представља основно демократско право грађана, које омогућава контролу изабраних представника и штити од злоупотребе, које право је прописано бројним међународним документима. Слобода приступа информацијама је регулисана Закона о слободи приступа информацијама БиХ („Службени гласник БиХ“ број: 28/2000, 45/2006, 102/2009 и 62/2011), Закона о слободи приступа информацијама Федерације БиХ („Службени гласник ФБиХ“ број 32/2001 и 48/2011) и Законом о слободи приступа информацијама Републике Српске, као и Законом о слободи приступа информацијама у Брчко дистрикту („Службени гласник БД БиХ“ број 26/2004).

Закон о слободи приступа информацијама РС, омогућава слободу права приступа информацијама које су под контролом јавног органа, сваком физичком и правном лицу, а сваки јавни орган има одговарајућу обавезу да објави такве информације (чл. 4. наведеног закона). Ово право приступа подлијеже само формалним радњама и ограничењима, како је утврђено у овом закону. Захтјев за приступ информацијама се подноси оном јавном органу за којег подносилац захтјева сматра да је надлежан (чл. 11. истог закона). По пријему захтјева за приступ информацији, надлежни јавни орган предузима све редовне мјере да прикупи захтјеване информације и размотри све чињенице и околности које су значајне за обраду захтјева (ст. 1 истог закона).

Сваки јавни орган именује службеника за информисање који обрађује захтјеве сачињене у складу са овим законом. Након именовања службеника за информисање, његово име и подаци за контакт се достављају Омбудсмену Републике Српске (чл. 19. истог закона).

У конкретном случају тужилац се дана 03.10.2019. године обратио са захтјевом МХ „Електропривреди РС“ Матично предузеће, АД Требиње, број захтјева: 02-97 Р (623), тражећи достављање копије одређених докумената у вези поступка јавних набавки „набавка канцеларијског и потрошног материјала“, за коју набавку је издато обавјештење број: 385-1-1-101-3-29/19 на порталу јавних набавки. Затражена је и информација да ли је у проведеном поступку било жалби на овај поступак и уколико јесте, да се исте доставе у копији. С обзиром да службеник за информисање није поступио по овом захтјеву и да је протекао рок од 60 дана, тужилац је туженом доставио жалбу због „ћутања управе“ дана 18.12.2019. године, под бројем: 02-97 Р (663), сматрајући да има право да изјави жалбу, као да је његов захтјев одбијен.

Након пријема жалбе због „ћутања управе“, тужиоцу је достављено изјашњење Мјешовитог холдинга „Електропривреде РС“ од 30.12.2019. године, у којем се истиче да тужено Матично предузеће АД Требиње, није лице из одредаба чл. 1. ЗОУП-а, нити је лице из одредаба чл. 1. и 4. ЗУС-а и да нема овлашћење да доноси управне акте и води управни поступак, а нити је надлежно да доноси било какве управне акте и да могућност изјављивања жалбе, није предвиђена по одредбама Закона о слободи приступа информацијама.

По оцјени овог суда, тужба садржи све елементе које предвиђа Закон о управним споровима и иста нема недостатке прописане одредбама чл 22. ЗУС-а. Што се тиче навода из тужбе да тужени у вршењу своје дјелатности не доноси управне акте и да не ријешава о праву и обавези физичких и правних лица у управном поступку и приједлога из тужбе да се из тог разлога тужба одбаци, исти су без основа, а то из следећих разлога:

Мјешовити холдинг „Електропривреда РС“, Матично предузеће АД Требиње, је у смислу одредаба чл. 3. ст. 2. тач. ђ), јесте правно лице које је у власништву или контролише јавни орган, правно лице које обавља дјелатност од општег интереса у складу са законом и има статус јавног органа, а тиме и обавезу објављивања информација у складу са Законом о слободи приступа информацијама.

Тужени није поступио по захтјеву тужиоца за достављање информација, од 03.10.2019. године, већ је тужиоцу доставио изјашњење од 30.12.2019. године, којим је одлучио о жалби тужиоца, у коме истиче да Мјешовити холдинг „Електропривреда РС“ МП АД Требиње у свом раду нити доноси, нити има овлашћење, а нити надлежност за било какве управне акте. Тужени се позвао на Закон о слободи приступа информацијама, на одредбе члана 5. – 8. тог закона, као и на одредбе члана 7. који предвиђају изузетке код повјерљивих комерцијалних информација. Ради се о изузетку из разлога повјерљивих комерцијалних интереса треће стране, за који изузетак је потребно навести разлоге за штету која би проистекла из објављивања информација и утврдити постојање изузетка.

Закон о слободи приступа информацијама прописује да јавни органи објављују све тражене информације, а да се изузетак посебно утврђује у смислу одредаба чланова 6., 7. и 8. Закона.

Приступ информацијама је управна област, за коју је прописан поступак Законом о слободи приступа информацијама, а тужени је јавни орган, па информације под контролом јавног органа, представљају јавно добро и јавни приступ тим информацијама промовише већу транспарентност и одговорност тог јавног органа и имају обавезу да објаве захтјеване информације. Поступак приступа информацијама је прописан одредбама чл. 11. до 16. Закона о слободи приступа информацијама, па је тако одредбом чл. 14. ст. 3. истог закона, надлежни јавни орган је био дужан, када одбије приступ информацији да дописом о томе обавијести подносиоца захтјева, уз навођење законског основа због примјене статуса изузећа информације и обавијести подносиоца захтјева о праву подношења жалбе одређеном органу и да упуту подносиоца захтјева на право да се обрати Омбудсмену РС са неопходним подацима за контакте са овом канцеларијом. Рок за обавјештење подносиоца захтјева, како је утврђено у ставу 2. и 3. чл. 14. Закона о слободи приступа информацијама, је 15 дана од дана пријема захтјева.

Тужени се у конкретном случају позива на изузетак код повјерљивих комерцијалних информација, међутим из одговора туженог не произилази да је проведен поступак предвиђен одредбама чл. 7., 8. и 9. Закона о слободи приступа информацијама, у случају постојања повјерљивих комерцијалних интереса треће стране. У тој ситуацији надлежни јавни орган је дужан обавијестити трећу страну дописом (ст. 1. чл. 7.), по хитном поступку о појединостима захтјева, а трећа страна је дужна да одговори у писаној форми (ст. 2. чл. 7.), да такве информације сматра повјерљивим, након чега надлежни јавни орган утврђује постојање изузетка, а то је у случају када тражене информације укључују личне интересе, који се односе на приватност трећег лица (чл. 8.). Надлежни јавни орган ће објавити тражену информацију, без обзира на утврђени изузетак, ако је то оправдано јавним интересом и узети у обзир сваку корист и сваку штету које могу проистећи из тога (чл. 9.).

Како из одговора туженог произилази да, тужени јавни орган није проводио поступак утврђивања изузетка код повјерљивих комерцијалних информација, то је без основа позивање на одредбе Закона и поступање у складу са одредбама чл. 7. и права на заштиту својих пословних интереса, истичући да се ради о информацијама које се односе на друге пословне субјекте.

Основано се у тужби истиче да Закон о општем управном поступку садржи начело двостепености у рјешавању, односно право на жалбу (чл. 12. ЗОУП-а), којим је прописано да против рјешења донесеног у првом степену странка има право на жалбу. Под условима из овог закона, странка има право на жалбу и када првостепени орган у одређеном року не донесе рјешење по њеном захтјеву, односно не донесе рјешење у поступку покренутом по службеној дужности, а у интересу странке. Одредбама чл. 14. ст. 3. тачка б) Закона о слободи приступа информацијама, предвиђено је право на жалбу, о чему се подносилац захтјева обавјештава и упућује подносиоца захтјева на право да се обрати Омбудсмену РС.

Из списка произилази да тужени није поступао у складу са одредбама Закона о слободи приступа информацијама, јер није обавијестио подносиоца захтјева у року од 15 дана од дана подношења захтјева, а нити је одлучио о захтјеву у року од 60 дана, од пријема захтјева тужиоца (од 03.10.2019. године), па је тужилац сматрајући да се ради о „ћутању ураве“ и непоштивању Закона о слободи приступа информацијама РС, Закона о управном

поступку РС, изјавио жалбу другостепеном органу, сматрајући да је жалба допуштена и када првостепени орган није одлучио о захтјеву и није донио рјешење.

Закључак суда је да је тужилац имао основа да покрене управни спор у складу са одредбама чл. 17. ст. 3. ЗУС-а, којом одредбом је прописано сљедеће: „Ако првостепени орган против чијег акта има мјеста жалби, није у року од 60 дана или у посебним прописом одређеном краћем року донио рјешење по захтјеву, странка има право да поднесе жалбу другостепеном органу, као да му је жалба одбијена. Против рјешења другостепеног органа странка може покренути управни спор, а може га под условима из става 1. овог члана покренути и ако овај орган не донесе рјешење“. У конкретном случају тужени је након пријема жалбе због „ћутања управе“ тужиоцу доставио „изјашњење“, које овај суд сматра другостепеним управним актом и против кога је тужилац могао да покрене управни спор.

Из напријед наведених разлога овај суд је тужбу усвојио, поништио изјашњење туженог од 30.12.2009. године и наложио туженом органу да донесе нови управни акт, по жалби тужиоца, у року од 30 дана од дана достављања писменог отправка пресуде.

Тужилац је одбијен са захтјевом за накнаду трошкова управног спора на име таксе на тужбу и пресуду, из сљедећих разлога: Одредбама члана 6. Закона о измјенама и допунама Закона о управним споровима је прописано да странка која је покренула спор пред судом због „ћутања администрације“, не плаћа трошкове спора и у случају да не успије у спору. Трошкови у управним споровима су издаци учињени поводом управног спора од његовог покретања до завршетка, у што спадају и трошкови на име таксе на тужбу и пресуду (по основу одредаба чл. 49. ЗУС-а), па тужилац неће бити обавезан да сноси трошкове на име таксе на тужбу и пресуду.

Захтјев туженог да му тужилац накнади трошкове управног спора је одбијен примјеном одредаба члана 49. став 4. ЗУС-а, јер суд одлуком којом окончава поступак у управном спору одлучује ко сноси трошкове поступка и колико они износе, те по основу одредаба члана 49.а) став 1. ЗУС-а, којом одредбом је прописано да странка која изгуби спор дужна је да противној странки надокнади трошкове спора. Како је тужени изгубио спор, нема право на накнаду трошкова спора.

Записничар

Славица Росандић

Председник вијећа

Татјана Прловић